

DKUUG

Vejen til viden om
Åbne Systemer og Internet

nytt

114/juni1999

Elektronisk handel

- salg af bøger
gennem nettet

Linux for begyndere

- Er Linux noget
for dig?

ON99

- interview med talere

PGP

- Phil Zimmermann i
Danmark

Kvinder på Nettet

- Hvorfor er der ikke
flere kvinder, der
bruger Nettet?

INDHOLD

Inside DKUUG: Fora-udvalget	4
Forretning på Internet	6
Bogsalg over Internettet	8
Piger på nettet	10
Etc.	11
Lokale leverandører I nye konkurrenceforhold	12
Produktmodning af en politisk aktivist	14
Fra fodboldbanen til computeren	16
Dansker i CERN	18
Kulturlivet er Open Source	19
GNOME: Endnu en fri desktop	20
KDE: Også en fri desktop	21
Siden sidst	22
Forled ikke nogen til at køre Linux, men vejled enhver der absolut vil	24
Pers Hjørne	29
Aktivetskalemder	30

Hacking på højt plan: Miguel de Icaza og Stig Sæther Bakken deler en strømforsyning ved ON99.

LEDER

I kolofonen til DKUUG-Nyt står det, at synspunkter i bladet ikke nødvendigvis er i overensstemmelse med redaktionens eller bestyrelsens synspunkter. Derfor skynder jeg mig at sige, at det følgende er redaktørens synspunkter.

Det handler om Linux. Åh nej, vil nogle sige; skal vi nu høre om det igen. Ja, og nu skal du høre hvorfor, kære læser.

For et par år siden blev det bestemt, at DKUUG er foreningen for Åbne Systemer. I løbet af en række strategimøder i dette forår er det blevet defineret, hvad foreningen står for: "DKUUG er en teknisk IT-forening med fokus på Åbne Systemer." Masser af IT kommer ind under Åbne Systemer, men man kan ikke ignorere, at Linux er det område, der er størst fokus på. Tro mig: Det er meget nemmere at forklare, hvad Åbne Systemer er, hvis man starter med at sige Linux. Faktisk har selv min mor hørt om Linux, selvom jeg ikke har anbefalet hende at bruge

det. Derfor ser jeg Linux som en løftestang for hele Open Source-bevægelsen: Hvis vi kan bevise, at Åbne Systemer kan resultere i konkurrencedygtige produkter, man tilmed kan tjene penge på (hvis man har lyst til det), vil vi i sidste ende stå med bedre software. Endnu er Linux ikke så langt, at det kan få den almindelige bruger til at skrotte sin tekstbehandling, sin Internetbrowser og sine spil, men hvis udviklingen fortsætter, er det kun et spørgsmål om tid. DKUUG har med sine rødder i UNIX en unik mulighed for at stille sig i spidsen for Open Source, og det synes jeg, vi bør udnytte. DKUUG-Nyt vil fortsat behandle Åbne Systemer (herunder Linux) seriøst og kritisk og hvem ved: Måske kan vi også få andre til at tage Åbne Systemer alvorligt.

*God fornøjelse med læsningen.
Hans Arne Niclasen*

/netch/

E-handel
Intranet
Extranet

Skandinaviens mest fremgangsrige
leverandør af forretningskritiske
netløsninger med ti-tusindvis af
brugere over hele verden

info@netch.dk

INSIDE DKUUG:

FORA-udvalget

Myanne Olesen

af Hans Arne Niclasen

I serien om, hvad udvalgene i DKUUG går og laver, er vi nået til det nyeste udvalg: FORA. Udvalgets formand er DKUUG-formand Myanne Olesen.

- My, hvad laver FORA-udvalget?

- For et par år siden syntes jeg, der manglede et forum for interessegrupper i DKUUG. Aktiviteterne på det tidspunkt var først og fremmest klubmøderne og jeg syntes, det kunne være interessant at folk også kunne mødes om en snævrere interesse. Ude i landskabet fandtes der allerede masser af sådanne grupper og det var jo dumt at oprette konkurrerende grupper, så vi oprettede FORA-udvalget, hvor interessegrupper kan blive medlemmer. Grupperne forbliver autonome, men vi hjælper med praktiske ting.

- Hvad kan DKUUG tilbyde interessegrupperne?

- Vi kan tilbyde logistik-funktioner: Gratis mødelokaler, sekretariatsbistand, annoncering på mailing-lister og i DKUUG-Nyt, kontaktnet og andre fordele - f.eks. hjælp til afholdelse af arrangementer. Der er fordele begge veje: Grupperne får hjælp til de ting, frivillige grupper ofte har problemer med, og DKUUG-medlemmer får adgang til gruppernes aktiviteter.

- Hvilke interessegrupper er der kontakt til i øjeblikket?

- Vi fokuserer på grupper indenfor Åbne Systemer. Det er naturligvis SSLUG, FLUG og de

andre Linux-brugergrupper, der er mest gang i i øjeblikket. På mange måder minder Linux-brugergrupperne om DKUUG i foreningens unge dage - de er fulde af ildsjæle, der skaber masser af aktivitet. Hvad de ikke har er infrastrukturen og økonomien, og det er netop her, DKUUG kan hjælpe. Vores første større arrangement var Linux-konferencen sidste år, der trak 500 mennesker til Symbion på en lørdag og i år gentog vi succes'en med ON99, der trak 700 mennesker over tre dage. Men vi har også haft succes med ikke-Linux-arrangementer som f.eks. Java-konferencen sidste år, som vi arrangerede i samarbejde med den danske Java-brugergruppe EOS. Så det er ikke kun Linux-grupper, der er eller har været med i FORA - man kan bl.a. nævne DSDM-konsortiet (metodearbejde), FIL (Foreningen af Internet-leverandører), KLID (Kommercielle Linux-interessenter i Danmark) og XML-gruppen.

- Hvad er fremtiden for FORA?

- Jeg vil gerne have flere brugergrupper ind, men det er et spørgsmål om ressourcer. I det sidste års tid har DKUUG været meget beskæftiget med at bringe orden i eget hus, og der har ikke været overskud til at starte nye aktiviteter, men nu er situationen lidt lysere ud. Jeg er godtnok på barselsorlov i øjeblikket, men om kort tid vil vi gå i gang med at opsøge nye brugergrupper. Hvis nogen går med en IT-interesse og gerne vil i kontakt med andre, er de meget velkomne til at kontakte sekretariatet - vi ser netop FORA som fødselshjælper for nye aktiviteter.

DSDM Consortium Denmark har hermed fornøjelsen at indbyde dig til et spændende seminar inden sommerferien. Seminaret er gratis for medlemmer af DSDM Consortium. Prisen er Kr. 750,- for ikke-medlemmer. Tilmelding senest fredag den 11. juni.

DSDM seminar

Mandag den 14. juni 1999 kl. 14-17

"Et DSDM blik på en verden med objekter og komponenter"

Kraftfulde OO modelleringsteknikker opfordrer bl.a. til en iterativ og inkrementel tilgang til systemudvikling. Metoder som DSDM understøtter dette og sikrer succes hermed også i større sammenhænge. Men hvordan sikrer du dig, at det færdige system er drevet ud fra de forretningsmæssige behov og ønsker og ikke ud fra teknologien. Gør brugen af komponenter dette nemmere eller vanskeligere ?

Paul Turner vil i sin præsentation se på hvordan metoder og teknikker kan kombineres. Han vil også komme ind på det arbejde, som i øjeblikket er i gang omkring udarbejdelse af et White Paper om DSDM og komponentbaseret udvikling. Kom og hør om de nyeste erfaringer fra England på dette spændende område.

Paul Turner er Business Manager hos Parity Training og Fellow af The British Computer Society. Han er certificeret DSDM Practitioner og trainer og har været aktivt involveret i udviklingen af DSDM manualen version 3. Han er ansvarlig for Parity's kurser i OO og komponentbaseret udvikling.

RAD med DSDM - vejen til hastig udvikling

Når henvend 2/3 af alle software-udviklingsprojekter aldrig bliver gjort færdige eller bliver forkastet af brugerne skyldes det primært, at applikationerne ikke opfylder de krav, som stilles ud fra de overordnede forretningsmæssige mål i virksomheden, og at brugerne i alt for ringe grad involveres i udviklingsprocessen. Løsningen på det problem er **Dynamic Systems Development Method (DSDM)**. Vil du vide mere, så kontakt sekretariatet eller dsdm@dsdm.dk

DSDM (Dynamic Systems Development) er de-facto standarden for Rapid Application Development (RAD) og giver en struktureret metode til iterativ og inkrementel systemudvikling. DSDM fokuserer på den forretningsmæssige kvalitet, men derudover forbedrer DSDM produktiviteten ved udvikling af nye systemer, gør jer i stand til at levere projekter til tiden, eliminerer unødvendigt bureaukrati og giver den løsning, som brugerne ønsker - hver gang.

DSDM er udviklet af et uafhængigt konsortium af virksomheder, som har specialiseret sig i RAD. Medlemmerne, der bl.a. omfatter IBM, Oracle, British Telecom og James Martin Co., har via egne erfaringer konstateret, at industrien manglede standarder og retningslinier, som kunne sikre, at RAD-projekterne i højere grad fik succes. Erfaringerne fra dette samarbejde har udmøntet sig i en metode, som har fået navnet DSDM, og som man har valgt at stille til alles rådighed. Adgang til metodehåndbogen opnås ved tilknytning til konsortiet som associeret medlem for kr. 1.500,- inkl. fremsendelse af manual. Alternativt knyttes virksomheden som organisationsmedlem med adgang til WhitePapers mv. (mindre org. (under 10 personer) kr. 4.500 eller større org. kr. 9.000).

Forretning på Internet

Af Bjørn Johannesen,
Netch Technology

DKUUG bragte Internet til Danmark, og det har været spændende at følge udviklingen "indefra". For blot få år siden kunne man i avisen se oversigter over samtlige danske web steder. Det var den gang ti, femten innovative virksomheder. Nu diskuterer vi igen Internet, den næste bølge: Forretning på nettet.

Flertallet tror ikke på nettet

Den gang Internet kom til byen var mange afventende med hensyn til at bruge Internet som kommunikationsform. I dag er der næppe en virksomhed, der ikke har lagt information på nettet som en markedsføringsaktivitet.

Nettet er en teknologi, som endnu ikke er fuldt udnyttet. Man kan tale om, at teknologien er et skridt foran, og at de forretningsmæssige muligheder ikke udnyttes. Det minder om Internet for fem år siden. Ifølge en undersøgelse foretaget af Handelskammeret, tror flertallet af de største handelsvirksomheder ikke på, at Internettet vil få betydning for den. Men det var jo også den generelle holdning til Internet som kommunikationsform tidligere.

I Sverige var opfattelsen den samme for et til to år siden, men handel på nettet er nu nærmest eksploderet. På dette område er broderlandet foran, drevet af de store multinationale virksomheder.

Fremtidens handelsplads for business-to-business

Der er ingen tvivl om at nettet vil få stor betydning for danske virksomheder. Udviklingen er blot startet langsomt, og uanset virksomhedernes holdning er der ingen vej udenom. Ellers bliver de overhalet indenfor af nyetablerede virksomheder, der forstår at udnytte teknologien.

Handel på Internet er salg til forbrugere (business-to-consumer, B2C) eller fra virksomhed til virksomhed (business-to-business, B2B).

B2C er i virkeligheden katalogsalg, noget der ikke er tradition for i Danmark. I udlandet har

katalogsalg været en populær salgskanal i mange år, hvor vi i Danmark stort set kun har haft Daells Katalog og et par enkelte andre. Dette, og selvfølgelig debatten om betaling med Dankort, har været en bremse for handel på nettet.

En anden hindring er selvfølgelig at en producent f.eks. ikke ønsker at gå forhandlere og partnere i bedene ved selv at sælge direkte til forbrugere. Svaret på dette er at der skal fokuseres på B2B handel, hvor forhandlere og partnere udnytter teknologiens muligheder til gavn for slutkunderne.

B2B udviklingen har ikke været hæmmet af Dankortsbetalingen, der kun har betydning for B2C. Virksomheder indbyrdes har et aftalt leverandør/kundeforhold, og betalingsformen vil være uændret. Girokortet lever stadig.

Kunden i centrum

Nettet er en platform, der giver nye forretningsmæssige muligheder, hvis den udnyttes rigtigt.

Traditionelle administrative systemer er interne systemer til at forvalte de penge, man har tjent. Eksterne systemer er kundeorienterede funktioner, der skal fastholde eksisterende kunder og tiltrække nye med fokus på nye intjeningsmuligheder. Disse eksterne funktioner er dialogmarkedsføring, selvbetjening, service og e-handel. Til dette er nettet en særdeles velegnet platform, med det kræver at løsningen er udviklet til denne teknologi. Web-interface til de eksisterende systemer gør det ikke alene. Det svarer til at give et DOS program en grafisk brugergrænseflade og kalde det Windows.

Køb et tankskib på nettet

Kan man sælge tankskibe over nettet? Næppe, men nettet kan bruges til at distribuere information og få feed-back. E-handel er mere end et web-baseret ordresystem, det er også markedsføring, øget og mere præcis information, service og forenkling af manuelle procedurer. E-handel er heller ikke udelukkende teknologi, det er i høj grad en ny måde at drive forretning på, hvilket er forklaringen på, at mange virksomheder er afventende og måske føler sig usikre. Svaret på dette er at tage kontakt med en virksomhed, der har erfaringer med at levere forretningskritiske løsninger på nettet og kan dokumentere succesfulde projekter.

Bjørn Johannesen

Virtuelle virksomheder

Uviklingen kan som allerede nævnt ikke standses, og der dukker nye forretningstyper op, som kan være en trussel mod etablerede virksomheder. Det er de nye "virtuelle" virksomheder, der udelukkende er Internet-baserede. Etableringsomkostningerne ved denne type virksomheder er en brøkdel af etableringen af traditionelle virksomheder, da markedsføring, handel, lager, logistik etc. kan optimeres til nettets muligheder.

Eksempler på svenske virksomheder, der har haft succes med denne etableringsform er det virtuelle supermarked Matomera samt Bokus, der også sælger danske bøger.

Begge disse virksomheder er udelukkende Internet baserede, og salg og distribution er derfor tilpasset teknologiens muligheder. At

nettet er vejen frem oplevede begge disse virksomheder, da antallet af transaktioner oversteg selv de mest optimistiske forventninger.

Netch Technology er et af Skandinaviens førende leverandører af forretningssystemer til nettet, både business-to-consumer og business-to-business, og har gennem flere år leveret løsninger til virksomheder som IKEA, Bokus, Tetra Pak, Carlsberg og Ericsson. Sidstnævnte har en verdensomspændende Extranet løsning hvor information, feed-back, service og distribution er ændret og forbedret takket være netteknologien.

Yderligere information hos
bjorn.johannesen@netch.dk eller
www.netch.com

Bogsalg over Internettet

Vil denne måde at sælge bøger på snart være „De gode gamle dage“?

Den første danske Internetboghandel åbnede i december 1998. Bokus er den danske afdeling af en svensk Internetboghandel, der i et par år har solgt bøger på Nettet med stor succes. Vi har mødt Bokus' eneste ansatte i Danmark, markedschef Uffe Erup Larsen.

- Hvorfor åbnede Bokus en Internetboghandel i Danmark?

- I Sverige er Bokus' salg af bøger over Internettet gået langt bedre end forventet. Bokus i Sverige havde i det første år en omsætning på 100 mill. kr, så det var jo nærliggende at udvide til Danmark og i øvrigt også til Finland.

- Hvordan går det så med at vænne danskerne til at købe bøger over Nettet?

- Det går som forventet. Danmark er langt bagefter Sverige, når det gælder Internethandel. Det er der mange grunde til, bl.a. at svenskerne p.g.a. de store afstande er mere vant til at købe varer pr. katalog. Men vi skal nok nå vores mål, som er en årsomsætning på 12-15 millioner kr.

- Har det været svært at komme ind på det danske bogmarked?

- Det må jeg nok sige ja til. Der eksisterer en fastprisaftale på danske bøger, der daterer sig tilbage til 1880'erne, og den må vi naturligvis holde os til, når vi skal have aftaler med de danske forlag. Derfor er bøgerne på Bokus ikke billigere end dem, man køber i butikkerne - men vi har andre fordele. Først og fremmest har vi 1,6 millioner bøger i vores database - heraf ca. 30.000 danske. En typisk boghandel har 10-15.000 titler. Det betyder, at man hos os kan få de bøger om smalle emner, den lokale boghandel ikke har råd til at tage hjem. For et par dage siden talte jeg f.eks. med en mand, der i årevis havde ledt efter bøger om bronzestøbning. Da han fandt tre bøger om emnet på Bokus, var han nærmest rørt til tårer. Erfaringerne viser, at det er de smalle titler, der sælger bedst hos Bokus.

- Hvordan fungerer det, når man bestiller hos Bokus?

- Man finder sin bog på www.bokus.dk, der stiller videre til det fælles web-sted for Danmark, Sverige og Finland. Så afgiver man sin bestilling, der går til hovedkvarteret i Arlöv nær Malmö. Samme dag går bestillingen til forlaget, uanset hvor i verden det er. Jeg har oplevet, at bøger bestilt i USA er kommet til lageret dagen efter. På lageret pakkes bogen ud og indscannes efter ISBN-nummeret. Så søger databasen automatisk

Uffe Erup Larsen

efter den kunde, der skal have netop dette ISBN-nummer, og samtidig checkes det, om kunden har bestilt flere bøger. Har han det, venter man en dag eller så for at se, om de øvrige bøger dukker op, så udskrives fakturaen og bogen eller bøgerne sendes til hjemadressen.

- Hvordan ser du fremtiden for Internethandel?
 - Jeg er ikke i tvivl om, at Internethandel er fremtiden, og jeg fatter ikke, at danske virksomheder er så langsomme med at hoppe med på vognen. Det er som om alle sidder og venter på alle, og i mellemtiden kan der komme virksomheder fra udlandet og tage markedet. Boghandel er et utroligt stillestående område. En dansk

boghandel i dag ser nøjagtigt ud, som den gjorde for 20 år siden; der er ikke sket nogen udvikling overhovedet. Der er vist ikke andre butikker, der kan klare at undgå at udvikle sig. Der er 450 boghandlere i Danmark, og hvis de ikke fornyer sig, kan det da godt se sort ud for nogle af dem. På den anden side viser vore erfaringer, at Internethandlen får det samlede antal af solgte bøger til at stige - d.v.s. at der stadig vil være plads til den fysiske boghandel, hvor man kan ose og købe de mere almindelige bøger og så bestille de specielle bøger gennem Internettet. Men boghandlerne skal forny sig - i øjeblikket går for meget op i viskelæder.

af Hanne Schmidt

Piger på nettet

Hanne Schmidt (t.h.) var inde i Tux under ON99.

DKUUG har en meget kedelig statistik, når det angår antallet af piger i foreningen.

Vi har igennem lang tid lavet sjov med at der er langt imellem sildene hos DKUUG, men det er faktisk ret sørgeligt at der ikke er flere piger der kommer ud af busken.

Jeg tror grunden er den at vi er bange, bange for at stille dumme spørgsmål, og bange for at blive grinet af hvis vi ikke kender alle de nørdede svar. Dog skal det siges at vi er nået et langt stykke, vi har både en kvindelig formand og en kvindelig kasserer, men hvorfor kommer der ikke flere piger til vores klubaftener og seminarer? I det daglige taler jeg med mange piger der ringer ind for at melde andre ind i foreningen, og hvis jeg spørger dem hvorfor de ikke selv vil være med, svarer størstedelen at det er de ikke gode nok til.

Nu skal dette ikke opfattes som jeg er ude med riven og kæmper en kvindesag med røde strømper på, slet ikke. Jeg vil gerne opfordre de piger der sidder derude og gemmer sig til at komme frem og sende mig en email på hs@dkuug.dk. Kom med nogle forslag til hvad der kunne fange din opmærksomhed og evt. nogle emner, hvor vi kan lave nogle aftener kun for piger hvor alle spørgsmål er tilladt. Jeg ved for mig selv, at jeg gerne vil lære mere om at designe min hjemmeside.

Kvinde på Nettet

Hele min familie er blevet påvirket af min store interesse for computere. Min mor er begyndt at dyrke sin interesse for slægtsforskning på nettet, min far er begyndt at interessere sig for Linux, og min datter er en hel historie for sig selv. Hvis jeg slipper mit tastatur et kort øjeblik, kan jeg godt finde på noget andet at lave de næste par timer. Ikke nok med at hun har sine spil, hun har fået sin egen email adresse og en plads på min hjemmeside til at tumle sig på. Det skal nok lige nævnes at hun er 4 år.

Jeg er selv en chatter pige, men jeg må indrømme at det bliver mindre og mindre, for selv ICQ, som er det største chat sted, er ved at udvikle sig til et stort kødmarked.

Så nu bruger jeg tiden på at lære at designe min egen hjemmeside.

Jeg har været meget omkring på nettet inden jeg skrev dette og jeg må sige at det er deprimerende at se at ca. 75 % af de sider der er lavet af piger handler om mad opskrifter, strikkeopskrifter eller slankeklure. Den sidste del er dog rigtig gode sider, lavet af nogle brand dygtige piger. Med flot design og teknisk godt indhold, der tydeligt viser, at de ved hvad de taler om.

Flere kvinder på Nettet

Antallet af kvindelige internet-brugere steg fra 26 procent til 29 procent fra september 1998 til januar 1999. Undersøgelser viser, at den feminine brugergruppe vil være mindst lige så stor som den maskuline i løbet af 2 år. Nettet vil ændre sig fra at størstedelen "bare" bruger det til at chatte og lidt handel. Det begynder at røre på sig med foreninger for kvinder, de fleste kender webgrlls, som har eksisteret i en del år, men flere er under opsejling. Mange undersøgelser viser at kvinder er tilbageholdende, når undervisningen drejer sig om teknologi.

Kvindes trang til "at stille dumme spørgsmål" bremses ved mænds tilstedeværelse. Vi ser det vores egne klub møder, hvor mange piger ikke føler at de er gode nok

Verdens første computerprogram blev faktisk skrevet af en kvinde ved navn Ada Byron i 1834. Ada Boyron hørte om Charles Babbage's ide til "den analyserende regnemaskine", blev hun så optændt at hun nedskrev en plan for, hvordan maskinen kunne foretage beregninger. Denne plan anses nu for at være verdens første computerprogram. Ada Byron forudsage, at en sådan kalkulationsmaskine en gang i fremtiden ville kunne benyttes til at komponere musik, til at lave grafik og til både videnskabelig og praktisk brug.

Det bliver skrevet flere og flere bøger specielt til kvinder, I 1998 udkom bogen Kvinder Online.

Pressen skrev ; Er du træt af at din mand eller dine mandlige kollegaer udbryder " kvinder og teknik "; hvergang du stiller er computer-spørgsmål, så bevæbn dig med bogen "Kvinder Online". Snart kan du give både gemalen og dine mandlige kollegaer baghjul, når talen falder på Internet og computere.

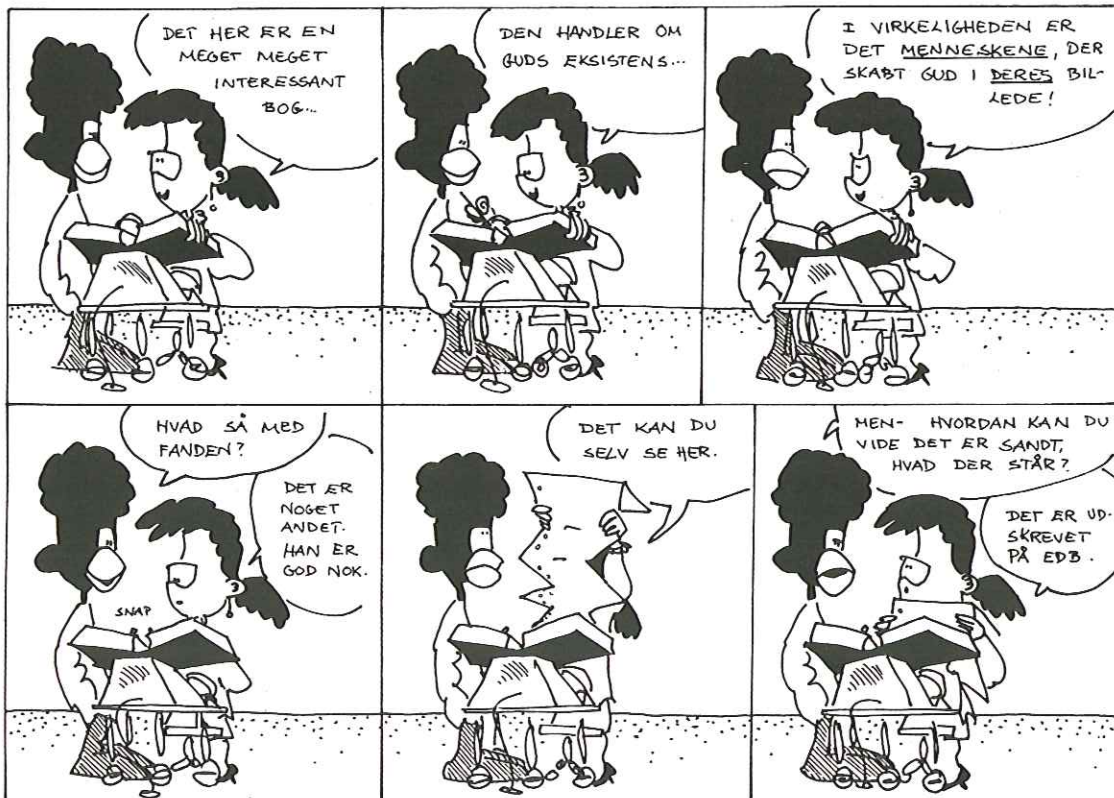
Bogen er en utrolig stor hjælp når man er ny på nettet, og den kan selvfølgelig købes hos DKUUG.

Så igen: send mig en email og lad os få gang i nogle ting, der interesserer jer. Da jeg ved, at det er begrænset hvor mange kvinder der læser dette, vil jeg opfordre firmaer der modtager DKUUG Nyt til at lade kvinderne læse jeres blad. Ring evt. til sekretariatet så sender jeg gerne nogle flere eksemplarer til jer.

Hanne Schmidt er DKUUGs sekretær.

ETC.

KYNDE & FREY 87

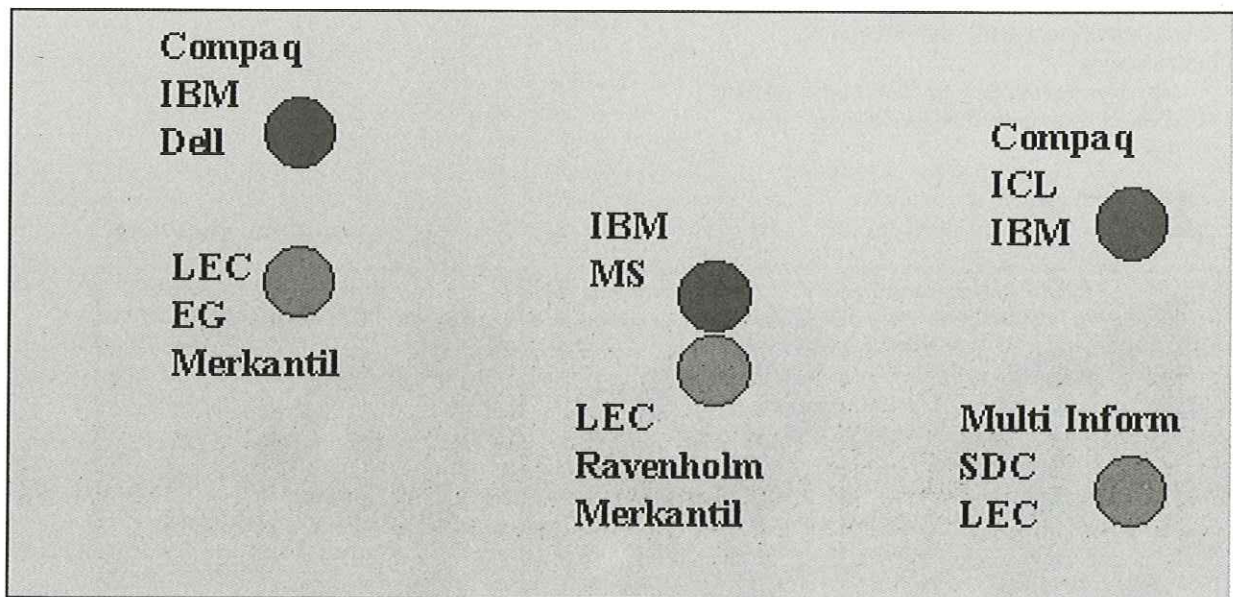

Af Per Andersen

Lokale leverandører i nye konkurrence

High

Low

Hardware

Software

Services

Danske kunders tilfredshed med leverandører af hardware, software og IT serviceydelser fordelt på internationale leverandører og lokale/nordiske leverandører (gennemsnit pr. gruppe).

-forhold

Kender I følgende argument: Lokale leverandører er meget tættere på kunderne og kender derfor kundernes forretning bedre og er bedre i stand til at levere løsninger og service-ydelser. Det giver konkurrence-fordele til de lokale eller nordiske spillere såsom Kommunedata, EDB Gruppen, WM Data, Merkantildata, LEC m.fl.

Desværre er denne betragtning hastigt på vej til at blive en myte.

IDC har netop foretaget en omfattende tilfredshedsanalyse af leverandørerne på det danske marked. Over 500 danske virksomheder blev bedt om at vurdere deres tilfredshed med deres primære leverandører, og resultaterne var højst overraskende.

Betragter man først resultaterne inden for leverancer af hardware (se figuren), fremgår det, at internationale spillere som Compaq, IBM og Dell scorede noget højere tilfredshed blandt kunderne end de lokale/nordiske spillere. Men måske var dette at forvente, når man netop snakker om leverancer af hardware og ikke løsninger/services.

Men det overraskende var, at også inden for både software og IT services er de danske virksomheders tilfredshed med lokale spillere lavere end med de internationale - og inden for IT services endda med en virkelig stor margin.

Hvad er der blevet af ovenstående forhold, at de lokale er bedre til at forstå de lokale forhold og indrette sig derefter?

Pudsigt nok viser det sig, at hvis man isoleret ser på tilfredsheden på punktet "kender min

virksomhed" scorer de lokale spillere stadig bedre tilfredshed end de internationale spillere. Men problemet er bare, at dette ikke længere er den eneste eller vigtigste parameter, når virksomhederne skal vælge leverandør.

Måler man på nogle af de andre punkter, får de lokale leverandører generelt en lavere vurdering af tilfredshed end de internationale. Det gælder for eksempel vurdering af, om løsningerne er pris-effektive, om produkterne har en høj kvalitet og om leverandøren kan dække samtlige virksomhedens behov.

Med andre ord: Selv om de lokale spillere stadig er tæt på kunderne, så er tilfredsheden med dem så lav på det øvrige punkter, at de i gennemsnit taber til de internationale leverandører.

Dette er afgjort et nyt træk i markedet, der kommer til at skabe betydelig hårdere konkurrence-forhold for de lokale virksomheder fremover. Den globalisering og volumen-orientering, som vi har set gennemtrænge de laveste dele af IT værdikæden (komponenter, operativsystemer og hardware) trænger sig nu op i værdikæden til områder som løsninger og services.

Derfor er det ikke tilfældigt, at vi ser en konsolidering af branchen med flere og flere leverandører der stræber efter en stor størrelse og international orientering. Denne tendens vil fortsætte og blive forstærket i de kommende år med en række store fusioner og alliancer i markedet.

af Peter Christensen

Produktmodning af en politisk aktivist

I maj besøgte Phil Zimmermann, ophavsmanden til krypteringsværktøjet PGP Danmark. Formanden for PROSA, Peter Christensen, var tilstede og har sendt denne rapport.

Phil Zimmermann besøg i København kom tilfældigvis i kølvandet af Wassenaar-traktatens implementering og det var derfor med en vis nysgerrighed, at undertegnede dukkede op til 'forelæsnings', der meget betegnende var henlagt til DIKU.

Hvordan startede PGP?

Zimmermann har fra tidligt i sit liv været politisk aktivist bl.a. i bevægelsen mod atomkraft. Behovet for, at man internt og eksternt i et land skulle kunne kommunikere uden at styret stak deres næse i det, blev en opgave han satte sig selv. Det ses da også i dag, hvor alle menneskerettighedsorganisationer anvender PGP til at sikre, at informationer når sikkert til den korrekte modtager. Zimmermann blev senere trukket igennem retsmaskineriet og i offentlige høringer over flere år anklaget for at have forbrudt sig mod eksportkontrol-lovene.

Zimmermann er ikke færdig med denne sag endnu - selv om den begyndte i '93. Han har selv fornyligt lagt sag an mod retssystemet for at få afdækket de metoder, man anvendte mod ham i undersøgelsesfasen. Zimmermann forudsiger, at det blot vil være et spørgsmål om tid før USA må opgave modstanden mod eksport af stærk kryptering.

Forretningen PGP

Zimmermann lagde på seminaret ikke skjul på, at han ikke havde meget flair for at lave penge på sit produkt. Beslutningen om at lægge PGP ud som freeware skete ikke kun ud fra idealistiske principper. Myndighederne åndede ham så tæt i nakken at han så distributionen af PGP i en nyhedsgruppe som en mulighed for at undgå myndighedernes beslaglæggelse af PGP. Efter

retsagen startede Zimmermann så et firma til videreudvikling med henblik på også at have en professionel (betalbar) udgave; men dette gik ikke godt trods PGP's popularitet.

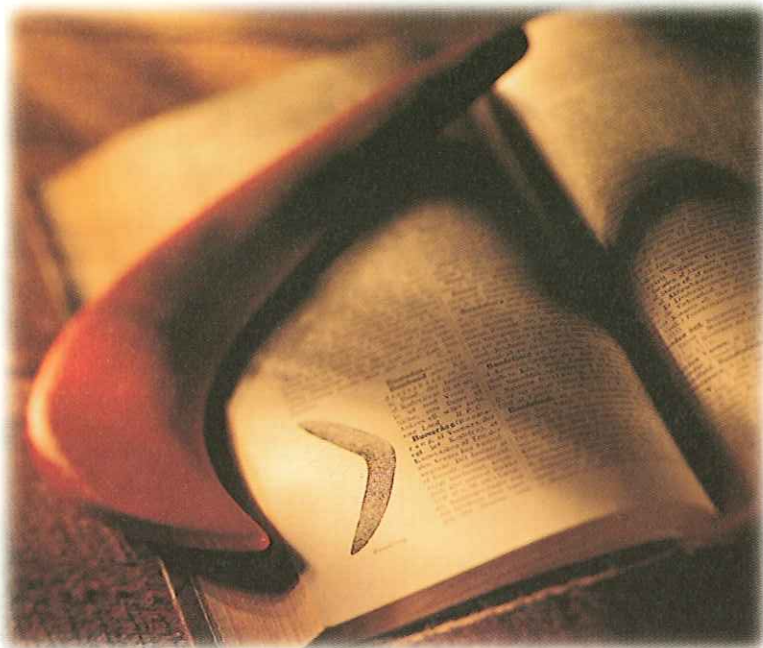
I '98 overtog Network Associates PGP, hvilket i første omgang skabte bange anelser om produktets fremtid. Andre producenter af krypteringssoftware har et afhængighedsforhold til den amerikanske stat (læs: Pentagon) og vil derfor ofte være lydhøre overfor „produkttilpasninger“ i deres favør. Men PGP udkommer stadig i 2 udgaver: den man kan hente som privatperson og en identisk til kommercielle organisationer. Og som Zimmermann fastslog på seminaret, har han altid set det som en nødvendighed at distribuere kildeteksten med programmet, således at den interesserede med normal-paranoia-niveau vil kunne læse koden igennem før det kompileres lokalt. På grund af omfanget foreslog han dog selv, at man fandt en troværdig gruppe, der påtog sig dette arbejde, således at ikke alle PGP-brugere behøver at gå gennem dette. PROSA vil tage initiativ til en sådan gruppe og det vil være naturligt at f.eks. DKUUG vil være en anden repræsentant i dette arbejde.

PGP og brugervenlighed

Det er Zimmermanns agt at udvikle PGP videre fra småpakke-stadiet til et samlet produkt for netværkssikkerhed. Og hans besøg i København tyder ihvertfald på, at Network Associates er med på den vogn. At kunne flytte fokus fra udviklingen af selve krypteringsalgoritmen (og retsagerne) til en videreudvikling af produktet må også ses som en nødvendighed for at sikre, at produktet ikke kun er noget vi taler om; men noget vi også vil bruge i praksis.

EDB-fagforeningen PROSA er meget aktiv i kampen for ret til fri kryptering - læs mere på www.prosa.dk.

GO - Linux!

Spændende Linux workshops

Som noget nyt tilbyder DDE nu tekniske workshops. En workshop afholdes i et konkret afgrænset emne, som f.eks. konfiguration af en Linux mail-server eller en Linux web-server. Workshopen er baseret på hånds-on. Formen er eksperimenterende, idet indholdsplanen er overordnet og giver mulighed for afprøvning af forskellige løsninger undervejs. Der vil være udstrakt mulighed for at afklare praktiske problemer og spørgsmål i løbet af workshopen.

På en teknisk workshop er der først og fremmest fokus på, at deltageren opnår egne erfaringer. Samt at deltageren lærer af instruktørernes praktiske erfaringer.

På vores Linux workshops har du mulighed for enten at konfigurere en Linux mailservr fra grunden, opbygge en "filter firewall", konfigurere en fil- og print-server med SAMBA eller konfigurere en web-server med Apache fra grunden.

DDE afholder følgende workshops:

- 15. juni 1999 - Konfiguration af en mail-server
- 17. juni 1999 - Opbygning af en Linux Firewall
- 23. juni 1999 - Konfiguration og opsætning af fil- og printserver med SAMBA
- 29. juni 1999 - Konfiguration af Internet/Intranet webserver med APACHE

En workshop varer 1 dag, fra 09:00 - 16:00. Afholdes i Herlev

Linux kursus - Redhat 5.2 Systemadministration

På kurset gennemgås forskellige installationsformer og de mest almindelige driftsrutiner inden for systemvedligeholdelse og fejlretning på en Linux server.

Endvidere lægges der vægt på at give deltagerne mulighed for på egen hånd, at kunne hente supplerende oplysninger og værktøjer på Internettet.

Kurset varer 4 dage fra kl. 9.00 til 16.00, den 8.-11. juni og den 6.-9. september i Herlev. I Vejle den 22.-25. juni og den 9.-12. august.

Praktiske Oplysninger

Workshop og kursus afholdes hos DDE Kursus, Herlev Hovedgade 199, 2730 Herlev eller Vindingvej 2C, 7100 Vejle. Tilmelding til DDE Kursus, Helle Juul Madsen, telefon 44 57 23 79, fax 44 57 21 01 eller e-mail: hju@dde.dk. Her kan du også rekvirere en mere detaljeret beskrivelse af kurset og de enkelte workshops.

**DDE - IT-investeringer
der kommer tilbage**

ON99

Fra fodboldbanen til computeren

Kim Christofte jubler efter sejrsmålet på straffespark i EM-semifinalen mod Holland i 1992.

af Hans Arne Niclasen

På ON99 gik en mand rundt, som jeg kendte et eller andet sted fra. Ganske vist så han lidt anderledes ud - lidt tynd i toppen, U2-t-shirt - men heldigvis var overskægget på plads, så jeg genkendte ham: Det var Kim Christofte.

For den del af vores læserskare, der ikke ved, hvem Kim Christofte er, kan jeg oplyse, at han var professionel fodboldspiller i Brøndby, F.C. Köln og Ølstykke. I 1992 blev han Europamester med det danske landshold. De fleste husker nok hans afgørende mål på straffespark i semifinalen mod Holland i den måske bedste kamp, et dansk landshold har spillet. Og nu gik han altså rundt på en computerkonference - ikke lige det første

sted, man forventer at finde en tidligere topfodboldspiller. Fra mit tidligere virke som sportsjournalist vidste jeg, at Kim Christofte ikke gav interviews, men han udtalte sig gladeligt til DKUUG-Nyt.

- Hvad laver du her på ON99, Kim?

- Efter min fodboldkarriere sluttede i '94 prøvede jeg forskellige ting og for tre år siden startede jeg firmaet Intermedia. Vi sælger hard- & softwareløsninger og webdesign til små og mellemstore virksomheder. Blandt vore produkter er hele computere til forskellige formål og applikationer til f.eks. ordrestyring. Vi bygger og sælger selv vore løsninger; f.eks. tilbyder vi en komplet musikcomputer med tastatur og software for 22.000 kr. Jeg kom her på ON99 for at få noget input om Åbne Systemer og jeg må sige, jeg kan se mange muligheder: Linux virker som en oplagt web-server og jeg har fået en længere demonstration af FreeBSD, som virker meget interessant. Nu vil vi gå hjem og tænke

Kim Christofte på ON99

over, hvordan vi skal tilbyde at sælge færdige løsninger med fri software.

- Hvordan kommer en tidligere fodboldspiller over i IT-verdenen?

- Som professionel fodboldspiller har man jo meget fritid, og jeg valgte at læse en bog eller hygge mig med en bærbare. EDB interesserede mig, og derfor blev den vej, jeg valgte at gå, da karrieren var forbi.

- Hvorfor valgte du ikke at gå til fjernsynet som så mange andre sportsfolk?

- Der var på et tidspunkt nogle planer om, at jeg skulle lave morgen-TV med Michael Meyerheim, men det blev heldigvis ikke til noget. Bare fordi man har været god til en sport, behøver man ikke være god på en TV-skærm - det er der jo talrige eksempler på. Jeg valgte at koncentrere mig om computerverdenen, og det er jeg glad for. I computerverdenen bliver man målt på dygtighed og jeg har det faktisk meget bedre i denne verden.

- Du har altid taget afstand fra berømmelsen, der fulgte med at være landsholdsspiller.

- Ja, også da det var på sit højeste efter EM-triumfen i 1992. Jeg har altid holdt afstand til medierne og ikke givet interviews. I det hele taget forsøgte jeg at holde mig ude af rampelyset. Berømmelsen var en del af fodboldlivet, jeg

godt kunne undvære og jeg ville gerne have lov at passe mig selv. Heldigvis havde jeg en båd, jeg kunne flygte fra det hele på. Jeg deltager ikke engang i EM-holdets årlige fest den 26. juni længere. Jeg har ikke noget mod at mødes med gutterne til en lille én, men for det første har jeg altid travlt på den tid og for det andet synes jeg ikke man skal hænge i fortiden - det er nye tider nu.

- Hvad er det gode ved computerverdenen?

- Jeg nyder anonymiteten. I denne verden bliver man målt på, hvad man kan og ikke på, hvem man er. Her på ON99 har det været yderst kompetente folk, der helt tydeligt brænder for det, de beskæftiger sig med - det er meget inspirerende. Jeg har fulgt udviklingen i Åbne Systemer gennem et års tid og er bl.a. medlem af SSLUG. En konference som denne sætter en masse i gang. Vi vil nu gå hjem og tænke over, hvordan vi kan tilbyde bedre platforme til vore kunder. Det eneste, der ærgrer mig, er, at vi ikke kunne nå alle foredrag, selvom vi har været to mand herude alle tre dage. Men sådan er det jo. I hvert fald har vi fået en masse impulser, vi kan gå hjem og arbejde videre med.

Intermedia kan findes på www.intermedia.dk. I modsætning til mange andre tidligere sportsstjerner bruger Kim Christofte ikke sit navn til reklame - man leder forgæves på siden efter hans navn.

af Hans Arne Niclasen

ON99

Dansker i CERN

Jes Sørensen

En af hovedtalerne ved ON99 var Jes Sørensen, der holdt foredrag om gigabit netværk. Til daglig arbejder Jes ved CERN i Geneve, det europæiske laboratorium for partikel-fysik. Han har hjulpet med at indføre Linux i et af verdens mest krævende computermiljøer.

- Hvad laver du i CERN?

- Jeg passer Hippi, et 800 Mbit netværk. CERN har brug for hurtige netværk, der kan levere data over store afstande, og det var da også på CERN, at man udviklede World Wide Web, for at muliggøre hurtig udveksling af data mellem fysikere i hele verden. Jeg har skrevet device-drivere til Linux og har hjulpet med at indføre Linux i organisationen. Vi har sat et antal nye tape-Linux-maskiner op til at styre robotter, og det er vores erfaring, at Linux kan snakke seriøst med på performanceniveau.

- Hvordan kom du til CERN?

- Jeg skrev i februar '97 afgangsprøve fra Ålborg Universitet om netværksmonitorering. Jeg vidste, at man i CERN var åben for ideer og

det virkede som et interessant sted at arbejde. Det er det også, og jeg kan kun opfordre danskere til at søge herved - der er masser af jobs. Jeg har ikke nogen egentlig stillingsbetegnelse. Jeg har skrevet Linux-kildekode i fire år, og i CERN var man begyndt at interessere sig for Linux, så jeg laver en del Linux-support og -consulting.

- Hvordan kom Linux ind i CERN?

- Man har på CERN været meget NT-fikseret, men mange i organisationen har været nysgerrige omkring Linux og har kørt det derhjemme. Typisk for udbredelsen af Linux er det blevet lusket ind ad bagdøren - det er folk med Linux som fritidsinteresse, der har bragt det ind i CERN. Heldigvis består CERN af mange autonome enheder og vore chefer er meget åbne for eksperimenter - det skulle de selvfølgelig også gerne være i en organisation, der kun beskæftiger sig med at eksperimentere.

CERN er det europæiske laboratorium for partikelfysik. Det er grundlagt i 1954 af 12 europæiske medlemsstater (nu 19) og er verdens største center for partikelfysik. CERN er mest kendt for sine enorme acceleratorer, hvor den største har en omkreds af 27 km. Den kan accelerere partikler til en hastighed tæt på lysets. CERN har omkring 3000 ansatte.

ON99

Kulturlivet er Open Source

Gorm Friberg talte på ON99 om lysstyring på teatre. Han arbejder på et ambitiøst projekt, der skal forene lysfolk, skuespillere, instruktører og computerteknikere.

- Hvad er din baggrund for at arbejde med teater-teknik?

- Jeg interesserer mig for teknik og har spillet teater siden jeg var tretten år. Jeg ville oprindeligt på ingeniørakademiet, men da jeg fandt ud af, at der var mødepligt, blev det i stedet til to år på Arkitektskolen. Jeg underviser i lys på Statens Teaterskole, rådgiver kulturelle projekter i logistik og har firmaet Andersen & Co., der sælger styreborde og projektører.

- Hvilke krav stilles til teknikken i en teaterforestilling?

- Sceneskift, baggrundsskift og lyskift skal ske nøjagtigt på stikord, og systemet må ikke gå ned. Man må huske på, at det koster 50-100.000 kr. at aflyse en teaterforestilling. Lyspultene er computerstyrede og vi fandt ud af, at Windows var for tungt til det formål. PC-plattformen har den fordel, at hardwaren er billig, men optiske brugergrænseflader kan simpelthen ikke følge med. Lyspulte er et niche-produkt og den store producent, ADB Siemens, valgte at outsource. Resultatet er blevet, at lyspulte nu bruger Open Source - især Linux. Linux-kernen kan håndtere alt og der findes så meget kildekode, at alt kan konfigureres - og så er Linux forberedt til Internettet. I fremtiden vil mange forestillinger blive forberedt over Internettet - man kan f.eks. forestille sig, at et kompagni på turne har sin lys sætning liggende på nettet og så kan de enkelte teatre downloade den direkte i deres lyspult.

- Hvad er fremtiden indenfor lysstyring på teatre?

- Jeg forestiller mig, at alle teatre kører PC med Linux. Det vil også betyde, at man med interface-kort kan sidde derhjemme eller i et andet land og tale med sit udstyr. Denne udvikling er ikke så langt ude, for med Linux er der ikke udgifter til softwareudviklingen. I forvejen koster en lyspult i nærheden af en million og da der ikke sælges så mange af dem, er det ikke en god

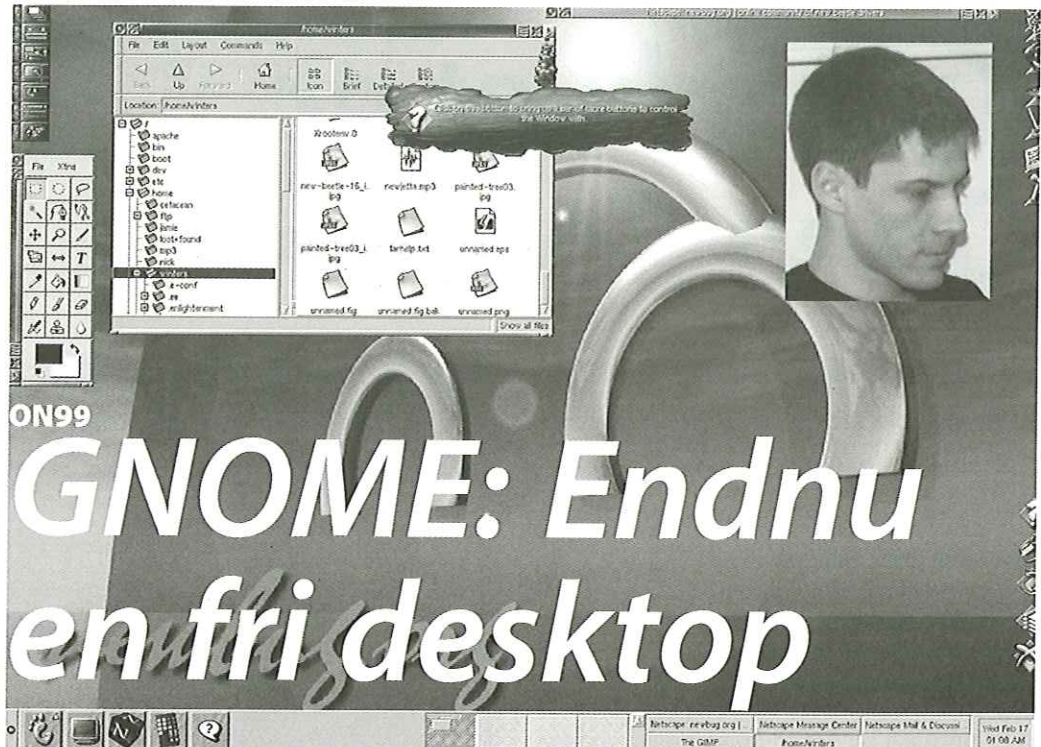

Gorm Friberg

forretning for firmaer at investere i softwareudvikling. Derfor vil jeg gerne have gang i et projekt, der involverer instruktører, skuespillere, sceneteknikere, lysfolk og EDB-teknikere. Målet skulle være at udvikle et Open Source-program til lysstyring på teatre og forsøge at få det som standard i hele verden. Kulturlivet ligner Open Source-samfundet meget, for f.eks. forfattere, instruktører, skuespillere og musikere har altid været parate til at dele og bytte med hinanden - ideer, erfaringer, tricks o.s.v. Det kunne være interessant at forsøge at sammensmelte de to verdener og hvis nogle af DKUUGs medlemmer er interesserede i at være med i et sådant projekt, kunne det være alletiders.

Hvis du er interesseret i Gorm Friborgs projekt, er du meget velkommen til at sende en mail til hans@dkuug.dk - så formidler vi kontakten.

af Hans Arne Niclasen

Gnome-desktop og Miguel de Icaza

Den foredragsholder, der havde længst vej til ON99, var 26-årige Miguel de Icaza fra Mexico, der i tre dage fortalte om projektet GNOME.

- Miguel, hvad er GNOME?

- GNOME er en fri desktop, der opstod på et tidspunkt, hvor KDE havde alvorlige problemer med licensen. KDE har haft store problemer med at frigøre sig fra deres bibliotek Qt, der ikke er fri software. Der arbejdes på sagen, og vi håber da, at KDE snart får løst sine problemer.

- Kan man så forestille sig en sammensmeltning af KDE og GNOME?

- Nej, det er nok ikke sandsynligt. Bortset fra en enkelt fanatisk argentiner har vi det fint med KDE-folkene og jeg har her på ON99 brugt meget tid sammen med Kalle Dahlheimer, men de to projekter er så forskellige, at det ikke er realistisk, at vi slår os sammen. Så selv om Kalle og jeg her på sidstedagen annoncerede, at vi ville lukke GNOME og KDE og i stedet arbejde sammen, var det bare et udslag af træthed efter at have holdt de samme foredrag i tre dage.

- Hvad er nogle af forskellene på KDE og GNOME?

- GNOME er bedre. Nej, hovedforskellene er blandt andet, at vi bruger et andet widget set, GTK+, som vi finder venligere, nemmere at konfigurere, mere fleksibelt og nemmere at tilpasse forskellige sprog end Qt. GNOME virker på de fleste UNIX-lignende platforme, jeg kender til - men ikke på Windows.

- Hvordan er udviklingen af GNOME organiseret?

- Vi har ikke noget Core-team, men er ca. 100 folk, der over hele verden udvikler på GNOME.

- Hvad med dig selv?

- Til daglig er jeg systemansvarlig på Mexico Citys Universitet. Jeg burde faktisk være hjemme lige nu, for de studerende strejker mod en studieafgift og alle systemer er nede. Men jeg kommer desværre ikke hjem de første par uger. Jeg er så heldig, at jeg kommer hele verden rundt for at fortælle om GNOME, og i år har jeg foreløbig holdt foredrag i Spanien, Frankrig, Boston, Californien, København, Odense, Geneve og London. Min chef på universitetet er ikke synderlig glad for, at jeg er så meget væk, men indtil videre får jeg da lov. Ved siden af laver jeg konsulentopgaver for bl.a. Sun.

- Ville du gerne leve af GNOME?

- Ja, hvis vi kunne finde en måde at tjene penge på projektet på, ville jeg gerne leve af det. Richard Stallman har foreslået en udviklerskat, hvor en del af ethvert solgt program ville gå til udviklerne verden over. Det ville være allestiders, hvis vi, der bruger al vores fritid på udviklingen af fri software, kunne honoreres for vores arbejde.

- Hvad synes du om ON99?

- Det har været en god oplevelse, og jeg har mødt mange interessante mennesker. Jeg er imponeret over, at det kun er anden gang, I arrangerer det her. Alt har klappet, og jeg kommer gerne tilbage en anden gang.

Læs mere om GNOME på www.gnome.org.

af Hans Arne Niclasen

ON99

KDE: Også en fri desktop

I forrige nummer af DKUUG-Nyt skrev tyske Kalle Dahlheimer om den frie desktop KDE. Han var også hovedtalerne på ON99. I sin artikel beskrev Kalle KDE, så i dette interview fortæller han, hvorfor han arbejder på noget, der ikke giver penge.

- Hvordan kom du ind i arbejdet med KDE?

- Jeg er datalog og sad og kedede mig i mit job. I oktober 1996 så jeg, at Matthias Ettrich fra Tübingens universitet søgte efter frivillige til at udvikle en appetitlig desktop til UNIX. Det var lige den udfordring, jeg søgte efter. Jeg gik ind i arbejdet, og jeg er nu rejsende ambassadør for KDE ved siden af, at jeg har mit eget konsulentfirma og har oversat syv bøger for O'Reilly. Mit firma består af min kone og mig, og vi foretager programmerings- og konsulentopgaver for hvem som helst, der har lyst til at betale. Til større opgaver tager vi andre folk ind, og det har givet mig en stor frihed til at beskæftige mig med det, der virkelig interesserer mig - nemlig KDE. Heldigvis har jeg ikke fjernsyn og interesserer mig ikke for spil, så der er masser af tid til at programmere.

- Ville du leve af KDE, hvis du kunne?

- Det tror jeg faktisk ikke. KDE er min hobby, og jeg ville sikkert kede mig, hvis det gik hen og blev et „rigtigt“ arbejde. Som jeg har det lige i øjeblikket, er det alletiders - jeg elsker at rejse og det er en lykke at få lov at fortælle om sin hobby og få mødt en masse interessante mennesker.

- Hvordan fungerer udviklingen af KDE?

- Vi er et Core-team på 16, der repræsenterer KDE i hele verden, men KDE udvikles løbende af hundredevis af programmører i hele verden. Version 1.1.1. er lige blevet frigivet og version 2.0 ventes næste forår. Vi arbejder hårdt på at udvikle KOffice, men det går langsomt med at udarbejde importfiltre. Det er drønkedeligt at gøre Word-dokumenter kompatible med KDE og dokumentationen er hjernedød. Jeg håber, vi kan finde en sponsor, der vil sørge for konverteringen, for det er helt sikkert et vigtigt arbejde, men

KDE's maskot Kique med Kalle Dahlheimer i baggrunden

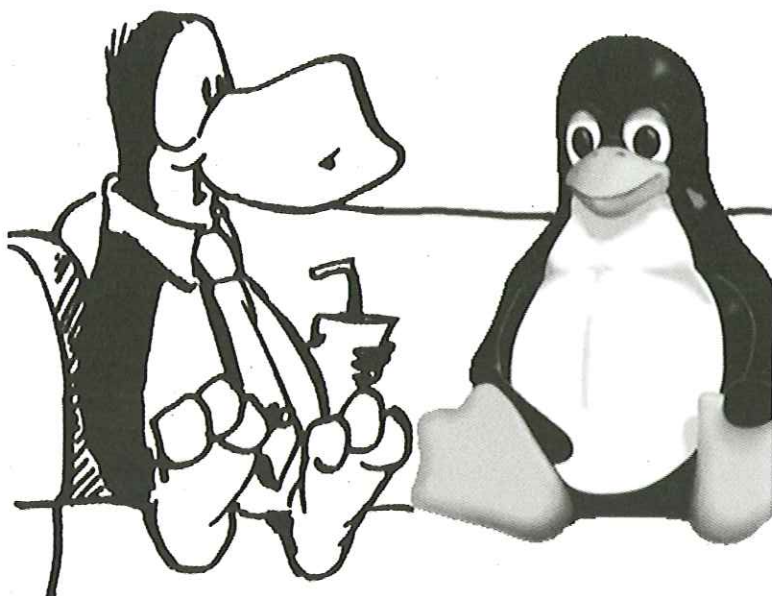
man må jo huske på, at KDE-udviklerne arbejder i deres fritid og uden at få noget for det - så det er svært at få nogen til at gøre et kedeligt job.

- Hvad er fremtiden for KDE - og dig?

- Red Hat er begyndt at sælge KDE og andre firmaer følger nok efter. Den kommercielle side af KDE interesserer ikke mig eller andre i Core Teamet - jeg vil bare udvikle god software. I den nærmeste fremtid gælder det om at få version 2.0 færdig. Jeg flytter selv til Sverige om et par måneder. Efter næsten et års forhandlinger har jeg købt drømmehuset i en skov i Värmland. Jeg har studeret svensk på Universitet i Hamburg og glæder mig virkelig til at flytte - Tyskland er et dejligt land at køre bil i, men ikke dejligt at opfostre børn i. Jeg vil fortsat arbejde som konsulent og fortsat rejse rundt og fortælle om KDE til alle, der gider høre på mig.

I DKUUG gider vi godt høre på Kalle og derfor holder han foredrag i Klub København d. 3. juni og i Klub Odense d. 5. juni. Læs mere om KDE på www.kde.org.

Siden sidst

Opus og Tux mødes for første gang

Pingvin fundet i DKUUG

Hvad er det med pingviner og computere? De fleste ved nok, at Linux har pingvinen Tux som kendemærke, men vidste du, at DKUUG havde en pingvin som maskot, før der overhovedet var tænkt på Linux? I DKUUG-Nyt nr. 19 fra 1989 blev pingvinen Opus fra tegneserien „Bloom County“ udnævnt til maskot og tegneserien begyndte at gå i bladet. Mon Tux og Opus er i familie?

Taget på ordet

I sin artikel om WordPerfect 8 til Linux i april-nummeret af DKUUG-nyt udlovede Jacob Bække tre flasker vin til den, der kunne stille en indholdsfortegnelse op i et bestemt lay-out i Word. Nu har Jacob modtaget følgende mail:

„Jeg sad lige og læste i DKUUG-nyt, 3/99, hvor du har en artikel omkring WP. Der faldt jeg over din lille opgave, som jeg ikke kunne lade være med lige at cheke efter. I vedlagte Word-dokument er der opsat typografi og overskrift-nummereringer der laver den indholdsfortegnelse du ønskede - hvis jeg altså forstod opgaven rigtigt :-)

Kapitel 1 Indhold

Kapitel 1 Indhold	1
Kapitel 2 indledning	1
Afsnit 2.1 virksomhed	1
Afsnit 2.2 konkurrenter	1
Kapitel 3 analyse	1
Afsnit 3.1 analyse a	1
Afsnit 3.2 analyse b	1
Appendix A. Kommandoer	1
Afsnit A.1.	1
Afsnit A.2.	1
Appendix B. Litteratur	1
Afsnit B.1.	1
Afsnit B.2.	2

Inden du nu tænker om jeg ikke havde noget liv siden jeg gad at bruge tid på dette, vil jeg forsvare mig med at vi er ved at skrive bachelor projekt og jeg manglede noget adspredelse :-)))
Med venlig hilsen Lasse Wieslander"

Jacob har erkendt sig overvundet og har afleveret de tre flasker rødvin.

Månedens hjemmesidebøf

Ideen med at lægge ting på Internettet er vel at gøre informationer let tilgængelige. Desværre har især mange offentlige institutioner ikke helt forstået, at det er rimeligt nytteløst at udgive dokumenter, folk ikke kan forstå eller har svært at finde rundt i. Derfor går månedens hjemmesidebøf til Den Sociale Ankestyrelse. På www.dsa.dk kan man bl.a. læse styrelsens årsberetning, der fylder 1,26 Megabyte og ikke er sideinddelt - lad hellere være med at prøve at læse den på en almindelig modem-forbindelse. Selv for „indviede“ må det være svært at finde relevante oplysninger i årsberetningen - men det lykkedes da for os at konstatere, at styrelsen har fået en bevilling på 717.000 kr. til undersøgelse af, hvorfor ansatte i Ankestyrelsen i gennemsnit har 12 sygedage pr. år, hvilket er lidt over gennemsnittet for ansatte i staten.

Vindere

Vi har to glade vindere i denne måned:

Ved juletid udskrev vi en konkurrence om et nyt navn til DKUUG-Nyt. Vi har ikke drukket de seks flasker rødvin selv, men har faktisk fået kåret en vinder. Vi modtog en del gode forslag, men i bladudvalget var der enighed om at vinderen er Bo Hagensten Møller. Bo skrev til os: „Efter at have læst „Hvem er DKUUG?“ på www.dkuug.dk, mener jeg ikke navnet kan være andet end „Åbn IT“. Navnet beskriver formålet med DKUUG, opfordrer til læsning, er lidt sjovt klingende (som DKUUG), er et mix af dansk og engelsk (som alt andet i branchen), og har et godt dansk bogstav på en fremtrædende plads (som fint illustrerer DKUUGs standardiseringsarbejde gennem årene.).

Jeg håber selvfølgelig at se dette navn pryde forsiderne i fremtiden, og glæder mig til en tår rødvin! M.v.h. Bo Hagensten Møller.“ På billedet ses Bo med halvdelen af prisen på hans arbejdsplads CSC (det tidligere DataCentralen) i Valby. Det nye navn „Åbn IT“ er nu under behandling i DKUUGs bestyrelse.

En anden glad mand er Lars Madsen, der under ON99 vandt hovedpræmien, en Corel Netwinder sponsoreret af Hardware Canada Computing. Netwinderen er den lille boks, Lars holder i højre hånd. Den er specielt egnet som Internetserver og kommer præinstalleret med Linux og Apache.

Bo Hagensten Møller.

Lars Madsen

Forled ikke nogen til at køre Linux, men vejled enhver der absolut vil

af Hanne Munkholm og Peter Toft

Er du også blevet interesseret i Linux, men er lidt i tvivl om, hvad du kan bruge det til? I denne artikel bliver det forklaret, hvordan man installerer Linux samt hvad det kan og ikke kan.

Linux er et frit, åbent og gratis styresystem. Et styresystem er det program der styrer computeren, svarende til f.eks. DOS, MacOS, OS/2 og Windows 95/98/NT. Linux styresystemet er meget mere stabilt end Windows. Det går simpelthen ikke ned hele tiden, og det kan mange flere ting, hvis du forstår at udnytte det. Men Linux er ikke „et bedre Windows“. Linux er et UNIX-lignende styresystem, og derfor meget forskelligt fra Windows, hvilket du må gøre dig klart før du hopper med på vognen og skifter til Linux.

I denne artikel vil vi prøve at være mere objektive mht. Linux, for selvom Linux er spændende for os Linux brugere, så er det måske ikke spændende for dig. Vores udgangspunkt er at fortælle på hvilke områder Linux er interessant og samtidig også, at Linux måske ikke passer til dig.

Prisen for frihed er kompleksitet

Når du bruger Linux kan du i høj grad skræddersy dit system efter dine egne ønsker og behov. Du kan f.eks. få mange forskellige grafiske brugergrænseflader af høj kvalitet, mange forskellige gratis programmer du lovligt kan kopiere, og du kan vælge imellem forskellige udgaver af Linux med forskellige hjælpeværktøjer inkluderet.

Man kan bruge Linux til alt muligt, lige fra server i en virksomhed til PC'en hjemme på skrivebordet. Men fleksibilitet og valgfrihed har en pris.

Hvis du vil have den flotteste grafiske brugergrænseflade og de nemmeste konfigurationsværktøjer, så er du nødt til at sætte dig ind i, hvilke der findes, og måske prøve nogle forskellige, for at finde ud af hvad du synes bedst om. Dvs. at du selv må installere dem, eksperimentere med mulighederne og evt. afinstallere dem igen.

Man kan sige, at øget kompleksitet er prisen for den mangfoldighed, Linux besidder. En af fordelene er, at du har valgmulighederne. Du kan sætte alt op selv, men oftest behøver du ikke at sætte dig ind i alt - for normalt vil programmer og brugergrænseflader have standardindstillinger, som kan bruges som et godt udgangspunkt.

Installation af Linux er måske sværere end Windows - men det er reelt kun fordi flere af de ting du spørges om er uvante. Har du installeret Linux er driften derimod nemmere. Du kan

Peter Toft og Hanne Munkholm flankerer DKUUGs direktør BoFolkmann på ON99.

(foruden sikkerheds opdateringer) køre med det samme system i flere år.

Nu skal det heller ikke lyde som om, at du skal prøve alt selv. Start med hvad du har installeret, og så kan du senere ændre det, hvis du har lyst.

Programmer til Linux

Det er vigtigt at forstå, at man ikke kan køre de samme programmer på Linux som på Windows. Der findes heldigvis et hav af programmer til Linux, men en stor del af dem er rettet imod de mere teknisk orienterede brugere. En del af de programmer, vi kender fra Windows, er dog på vej i en Linux version, og enkelte findes allerede. Mange af de programmer, der findes til Linux er gratis til privat brug - en stor del er endog, som Linux selv, helt gratis og åbne, selv til kommerciel anvendelse.

Du bør tænke over hvad du mest vil bruge din computer til, før du bestemmer dig for at skifte til Linux. Findes dine favoritprogrammer ikke til Linux, eller hvis du ikke kan finde erstatninger, som du er tilfreds med, så lad være med at skifte til Linux.

I det følgende tager vi nogle specifikke programtyper frem.

Office pakker:

Der findes forskellige office pakker (kontor-pakker) til Linux, som i og for sig fungerer udmærket. Men i forhold til de Windows programmer du sikkert er vant til, er de alligevel enten for langsomme eller for svage til at være rigtig interessante lige nu. Corel, som i løbet af 1999 har lovet en fuld - og gratis - Linux version af deres office pakke, er indtil videre kommet med en Linux version af Word Perfect 8 uden resten af office pakken.

Vi kan her nævne et par udbredte office programmer til Linux, og tilføje, at ApplixWare kan købes. De to andre kan hentes gratis fra Internet:

WordPerfect 8: Et godt produkt som desværre har et par irriterende fejl (fonte, dårlig sprog understøttelse og dårlig grafisk tegning af billeder).

ApplixWare: Velfungerende office pakke, men har ikke alle Office97 features. ApplixWare er til gengæld meget mere stabil.

StarOffice : God office pakke, som kræver en del hukommelse for at køre godt. Minder om MS Office.

Hvis din hverdag er fokuseret omkring MS Office dokumenter alene, så bør du nok vente med at

skifte til Linux. For selvom alle tre kan læse MS Office dokumenter, så kan det være svært at være 100% kompatibel med Microsoft, da de ikke følger åbne standarder.

Skal du skrive breve og f.eks. foredrag alene, så har Linux de Office programmer, som du skal bruge.

Email og Internet

Internet og email er intet problem med Linux. Du kan bruge din Linux maskine lige så nemt som Windows, hvis du skal surfe på Internet og læse email. Du kan sikkert få glæde af Netscape Communicator til dette. Mht. at læse email, så er der mange programmer til Linux af høj kvalitet, og det er helt sikkert at der er et som passer til din smag for grafik og konfigurationsmuligheder.

Hvis du skal lave avancerede websider er Linux perfekt for dig. Ikke alene har du en lang række gratis værktøjer til rådighed, men du kan prøve det hele af hjemmefra, da Linux kommer med en komplet webserver.

Spil

Et område, hvor Linux står meget svagt er spil. De nyeste spil kommer enten ikke til Linux, eller kommer med ret stor forsinkelse. Flere af de spil som kører under Linux er dem, som køres via en Windows emulator. Der er flere detaljer, f.eks. på <http://www.linuxgames.com>. Den svage udbredelse af spil til Linux skyldes, at Linux i højere grad har været gearet til netværk og som udviklingsplatform, og ikke tidligere har appelleret så meget til den brede befolkning. Et andet problem har nok været at Linux distributioner kom med forskellige standardbiblioteker, og den stadige udvikling gjorde at man ikke kan være sikker på hvad Linux var dagen efter. Dette er heldigvis blevet meget bedre nu, hvor Linux er stabil og yder godt.

Spil til Linux kommer først, når og hvis Linux bliver en meget stor succes med bred accept. Dvs. når de firmaer, der laver spillene, kan se, at der er penge at hente, fordi mange vil købe spillene til Linux.

Der er dog undtagelser. Firmaet ID Soft, som lavede DOOM, Quake og andre spil har haft stor glæde af Linux; faktisk har de udviklet flere af spillene på Linux og så bagefter flyttet koden til Windows - og derfor findes mange af ID Soft spillene til Linux, og de kører rigtig godt. Der findes også masser af mindre spil, svarende til hvad der kendes fra Windows, såsom Tetris, minesweeper og forskellige grafiske kabaler.

Er du meget til spil, så bør du nok mindst have en Windows installeret på samme maskine som Linux.

Grafisk brugergrænseflade

Der er en del forskellige grafiske brugergrænseflader til Linux, som alle tilbyder spændende muligheder. Det er ikke sådan at du behøver at

bruge dem, men du har muligheden for at vælge netop den som du synes tilbyder mest. Vi vil nævne et par relevante systemer.

KDE

GNOME

Enlightenment

KDE er et meget succesrigt projekt som har meget stor fart på. KDE tilbyder alle de små ting du er vant til fra Windows: Ikoner, "drag and drop features", grafisk filemanager mv., samt masser af praktiske småprogrammer, som f.eks. post-it sedler, cd-spiller, små spil og meget mere. Hvordan KDE ser ud er meget op til dig selv, da der er masser af konfigurationsmuligheder. Det er dog ikke alle programmer der er lavet til at udnytte KDE's muligheder optimalt. Find KDE på <http://www.kde.org>

GNOME er fremtidens frie desktop miljø, baseret på såkaldte CORBA netværksobjekter. GNOME er et desktop miljø, der tilbyder applikationerne nogle muligheder for at køre på en integreret måde, ligesom de gør i Windows. GNOME er stadig kun under udvikling, men GNOME teamet er ved at være klar med færdige produktionssystemer nu. Tempoet er meget højt, og allerede nu er så store dele færdige, at den eksperimenterende bruger kan få meget sjov ud af at lege med systemet. Du kan læse meget mere om GNOME på <http://www.gnome.org>.

Enlightenment er en såkaldt Window Manager. Den har ikke alt det i sig som KDE har, men er mere beregnet til at styre hvordan grafikken ser ud. Enlightenment kan køre ovenpå GNOME og udnytte dens faciliteter. Den kan også køre alene. Enlightenment er et meget futuristisk projekt med elementer, der er helt unikke. Grafikken er meget speciel, men spændende. Startes et tekst-terminal vindue kommer den flyvende fra siden og her har man bitmap grafik til at danne baggrund for teksten i terminalen. Baggrundsbilleder er standard. De er dog ikke statiske, men kan have dynamiske effekter såsom flammer, der bevæges, ringe i vand der udbredes med tiden etc. Enlightenment er godt på vej frem, men mangler stadig mange ting. Beta-versioner kan hentes fra <http://www.enlightenment.org>.

Der findes masser af andre Window Managers, f.eks. Afterstep og Window Maker, samt fwm95, der kommer standard med Red Hat systemet - læs mere om dem rundt om på Internet.

Programmering

Her går vi måske lidt væk fra den almindelige bruger, men der er alligevel mange der programmerer lidt på deres hjemme-computer. Til denne gruppe findes der masser af gode programmeringsværktøjer til Linux, og der findes compilere til næsten ethvert programmeringssprog: C, C++, Perl, Python, Java, ADA og Pascal. Visuelle værktøjer som Delphi, Visual Basic

og Visual C++ findes dog ikke til Linux, men der er et par gode grafiske debuggere (f.eks. DDD) og integrerede udviklingsmiljøer er på vej til Linux.

Netværk

Linux kan fungere som server i hjemme-netværket, hvis du har sådan et. Den kan sagtens være name-, DHCP-, fil-, print- og web-server, og endda alle opgaverne på samme tid. Linux kan også være en meget kraftfuld filserver for Windows og Mac maskiner. Hvis Linux maskinen er sat rigtigt op og administreres fornuftigt, så er Linux langt mere sikker på et netværk end Windows er. For den erfarne UNIX administrator, så er det nemt at få overvågning og firewall styring sat op, så der lukkes af for de kendte sikkerhedshuller, som er ved den almindelige nettrafik - f.eks. ftp og telnet. Virus er heller ikke et reelt problem.

Teknisk dokumentation

Der findes fremragende Linux programmer til teknisk dokumentation. Tekstformatteringsprogrammet LaTeX er meget anvendt på universiteter, idet specielt formler kommer til at se langt mere professionelle ud end hvad du kan lave med f.eks. Word. Og skal du skrive f.eks. 100 eller 200 sider, så er LaTeX et sikkert, professionelt og stabilt valg - langt bedre end f.eks. Word. Hvis du er villig til at sætte dig ind i noget sværere, kan du til gengæld også opnå virkelig flotte resultater.

Linux har en stejl indlæringskurve

Linux er et styresystem, der er opbygget helt som andre UNIX systemer, såsom AIX, HP/UX og Solaris. Det er udviklet af programudviklere, primært til programudviklere.

På Windows kommer man hurtigt i gang, men man kommer aldrig videre end „i gang“. Eller, hvis man vil videre end i gang, går indlæringskurven nærmest lodret, for så skal man til at lære hvordan Windows fejler præcis hvordan under hvilke forhold, hvilket varierer fra maskine til maskine. Fordi Linux er så konsistent som det er, kan man bruge sin viden omkring Linux på stort set alle linux maskiner, hver gang. På grund af Windows' inkonsistens, bliver det utroligt svært at blive „rigtigt god“ til Windows. Linux er både utroligt komplekst, men også utroligt simpelt, fordi hver lille „ting“ udfører sin egen lille begrænsede opgave.

Linux er designet helt anderledes end f.eks. Windows. En Windows bruger kan genbruge en del af sin DOS/Windows erfaring på Linux, men bestemt ikke alt. Linux er beregnet til at flere personer kan bruge den på een gang, evt. over et netværk. Derfor skal du logge ind på systemet med et brugernavn og et password (kodeord). Nogle synes, at det er lidt besværligt, når computeren bare skal bruges af een person derhjemme. Men Linux er indrettet med sikker-

hed i højsædet, og det giver nogle fordele. For det første kan du ikke komme til at ødelægge systemfiler, når du er logget ind med dit almindelige brugernavn. Hvis man kommer til at køre et program med virus i, kan dette heller ikke ødelægge systemfilerne, hvis man kører det som almindelig bruger. Kun hvis man er logget ind som „administrator“ (som har brugernavnet root), kan man få adgang til at ødelægge eller ændre systemets centrale dele.

Desuden kan det være smart, hvis man er en familie, at de forskellige familiemedlemmer har hver sit brugernavn. På den måde kan hver person have sin foretrukne grafiske brugergrænseflade og opsætning, og det er let at holde styr på de forskellige familiemedlemmers filer.

Mange ting er ganske anderledes bygget op i Linux end i Windows, og du skal regne med at du ikke kan alt med Linux samme dag du har installeret. Du kommer til at skulle læse om Linux, og spørge andre om hjælp - og der er til gengæld mange som gerne vil hjælpe. Som regel er der masser af hjælp at hente via Internet, enten via nyhedsgrupper (newsgroups) eller hos en af de mange Linux grupper.

Linux kan alt

UNIX og Linux er i virkeligheden baseret på, at du skriver kommandoer til computeren, ligesom man gjorde i DOS. Du kan gøre „alt“ med systemet fra en kommandolinie i Linux; det er meget mere avanceret end DOS. Der er så mange smarte kommandoer i Linux-systemet, som kan sammensættes og hurtigt løse problemer som ellers kunne tage tid. Det er bla. her Linux er overlegen i forhold til Windows. Windows er i langt højere grad baseret på, at du må finde dig i, at du kan nogle bestemte ting på en bestemt måde, og der er andre ting, du bare ikke kan. Linux er måske sværere, men man kan „alt“.

Har du ikke lyst til at lære tekstbaserede kommandoer overhovedet, er Linux måske lige på kanten til at være interessant for dig.

Du kan dog komme langt med grafiske værktøjer i Linux, og den daglige brug kan sagtens foregå uden at taste kryptiske kommandoer ind - også installation og afinstallation af nye programmer kan køre grafisk. Men skal du selv installere specielle programmer og konfigurere systemet, kommer du ikke uden om kommandolinien.

Linux er ikke „enten eller“

Findes dine favoritprogrammer endnu ikke til Linux, og vil du alligevel gerne i gang med at prøve Linux, findes der råd. Det er muligt at køre både Linux og Windows på den samme computer.

Dual boot

Der er flere muligheder. Den mest udbredte er at køre dem hver for sig. Dvs. at du ved opstart af computeren vælger om du vil starte Linux eller

Windows. Dette kaldes dual boot. Starter du Windows, kan du kun køre Windows programmer, og læse dine Windows data. Starter du Linux kan du kun køre Linux-programmer, men du kan læse og skrive både på Windows drevene og Linux filsystemet.

Virtual machine

Den anden mulighed er at starte Linux, og derefter starte Windows i et vindue under Linux, hvor det kører på en såkaldt virtuel maskine - dvs. hele processoren og kobling til maskinen emuleres. Dette kan gøres med programmet VMware, som kan findes på <http://www.vmware.com>. VMware koster \$299 (dog billigere for studerende). Så kan du køre dine Windows programmer samtidig med, at du kører dine Linux programmer - og principielt kan alle programmer køre. VMware kræver naturligvis, at Windows er installeret på computeren, og prisen er at din maskine skal være ret kraftig - både CPU (gerne mere end 266 MHz) og RAM (gerne 128 MB).

Windows emulering

En tredje mulighed for at køre Windows programmer under Linux er at bruge en Windows emulator under Linux. Der findes f.eks. en der hedder WINE, som kan findes på <http://www.winehq.com>. Det er ikke alle Windows programmer, der kan køre under WINE.

Linux distributioner

Der findes en og kun en type Linux kerne, men forskellige Linux distributioner. Dette kan godt virke forvirrende i starten, at man skal vælge. Fælles for alle distributionerne er, at de kører med den samme stabile og fleksible Linux-kerne, som egentlig er det, der hedder Linux. Kernen er den centrale del af systemet som håndterer processer, tilgang til disk og meget andet. Forskellene mellem de forskellige distributioner består i, at det er forskellige firmaer/organisationer, der står for udgivelsen. De vælger ud hvilke programmer, der skal følge med, og lægger det på en CD.

En af de væsentligste forskelle er installationsprogrammet og sværheden af dette. En anden forskel er konfigurationsværktøjerne og måden man lettest installerer nye programmer på. Normalt kan de samme programmer dog køre på alle Linux-distributioner.

De mest kendte distributioner er:

Red Hat Linux (<http://www.redhat.com>): God for begyndere, meget udbredt. Udgives af amerikansk firma, men kan køre med dansk sprog. En variant af Red Hat hedder Mandrake, her følger KDE med som standard.

S.u.S.E. Linux (<http://www.suse.com>): God for begyndere, mange skærmbkort understøttet. Udgives af tysk firma, men kan køre med dansk eller engelsk sprog. KDE er med.

Debian GNU/Linux (<http://www.debian.org>): Engelsk. Noget sværere at installere, men til gengæld er Debian i den ægte frie software's ånd. Den udgives af en organisation og ikke et firma, og der er ikke kommercielle interesser involveret.

Linux-distributioner kan hentes gratis ned fra Internet, men dette kan ikke anbefales, da de fylder meget - ofte 500 MB og derover. Man kan som regel få fat i en CD-ROM til 50-100 kr, eller låne en gratis. De fleste Linux distributioner kan i øvrigt kopieres lovligt til andre interesserede.

Hardware

Det er ikke al hardware, der fungerer under Linux. Dette skyldes, at de fleste hardware producenter ikke udvikler drivere til Linux, som de gør det til Windows. Ligesom spil-producenterne vil de først gøre det, når forbrugerne kræver det. Derfor er de fleste drivere til Linux udviklet af dygtige frivillige programmører, ligesom Linux selv. Men det kan være svært eller umuligt at skrive en driver, hvis hardware producenten ikke vil ud med detaljerne omkring hvordan hardwaren fungerer. Desuden skriver folk som regel mest drivere til den hardware de selv har adgang til. Derfor er det en god ide at kontrollere om din hardware er understøttet, før du beslutter dig for at skifte til Linux. Oplysningerne kan som regel findes på Internet. Søg efter Linux og så navnet på din hardware.

Du kan dog roligt regne med at de såkaldte Win-modems og Win-printere ikke kører under Linux.

Linux er stadig sværere end Windows - i høj grad fordi man ofte får Windows præinstalleret med en ny maskine. Heldigvis er der nu mulighed for at købe nogle maskiner med præinstalleret Linux - se en liste på <http://www.sslug.dk/linuxkommerciel.html>. Det kræver mere af brugeren at kunne installere Linux og få sat alt op, men når det er gjort, er anvendelsen ikke sværere end Windows.

Afhængig af hvad du bruger dit system til, kan Linux være det helt rigtige valg for dig, eller

Pers Hjørne

Du almægtige Tele Danmark

Med den nylige liberalisering af indenlandsk telefoni, har Danmark mere og mere nærmet sig en fri telesektor - i hvert fald i teorien. For hvad er realiteterne? Tele Danmark sidder stadig tungt på det danske marked, og der lyder stadig stor kritik af effekten af liberaliseringen.

Det er klart, at Telia, Tele2, Mobilix og de andre alternative teleselskaber hævder, at liberaliseringen går for langsom. Tele Danmark er pudsigt nok ikke enig i dette. Men tallene taler deres eget sprog. Tele Danmark havde sidste år påny en kraftig vækst på mere end 15% i omsætningen og noterede et rekord resultat på 5.9 mia. kr. på en omsætning på 34 mia. Det svarer til en overskudsgrad på 17% - en overskudsgrad som de fleste andre firmaer har svært ved at opnå. Og det endda med den totalt ineffektive organisation, som Tele Danmark er. En sådan forretning er kun muligt for en monopol-virksomhed.

Samtidig har de alternative teleselskaber kanonunderskud. Telia havde sidste år et underskud på 500 mio. kr. og Mobilix havde et underskud på 725 mio. kr.

Disse tal taler deres eget sprog: Det er stadig Tele Danmark der skummer fløden af telesektoren i Danmark, mens man kan være bekymret for, hvor længe de alternative udbydere vil acceptere disse kæmpetab i et lille marked som Danmark.

Det er også svært at få øje på markante prisfald på grund af liberaliseringen. Ja, tendensen har faktisk være lige modsat. Over det sidste år er Danmark i forhold til de øvrige europæiske lande blevet dyrere og dyrere at telefonere i. Nye analyser viser, at priserne for telefoni i Danmark er prissat 37% for højt!

Enkelte områder har dog nydt godt af liberaliseringen. Således har Tele 2's nye kampagne om Internet-kunderne ført til en ny prissætning på Internet-markedet. Abonnement på Internet gives nu væk gratis af både Tele 2 og Tele Danmark, der måtte følge trop. Men de scorer stadig kassen på trafikken, og konkurrencen om Internet-abonnementet har ikke hjulpet på hverken samtale- eller data-priserne.

Jeg er desværre ikke i tvivl om, at Tele Danmark sidder godt og grundig på markedet i Danmark og ikke er særlig truet af liberaliseringen. Det SKAL der gøres noget ved. For bortset fra dyre samtalepriser, så går de dyre telepriser

ud over opbygningen af nye IT infrastrukturer baseret på teknologier som xDSL og etableringen af WAN og VPN løsninger.

Der skal efter min opfattelse sættes ind på 3 punkter:

- a) Fortsat politisk pres på Tele Danmark til at indgå aftaler om infrastrukturen på markeds-mæssige vilkår.
- b) Intensivering af den mentale ændring i befolkningen, at der nu er frie valg af operatør, og disse kan tilbyde sikre løsninger. Også på dette område bør både politikerne og Telestyrelsen sikre oplysning til borgerne, der kan styrke denne udvikling.
- b) Stærke, kundeorienterede konkurrenter til Tele Danmark er nok en forudsætning. Her er fusionen mellem Telia og Telenor særdeles interessant.

DKUUG-Nyter
medlemsbladet for
DKUUG, foreningen for
Åbne Systemer og
Internet

Udgiver:

DKUUG

Fruebjergvej 3,
2100 København Ø.
Tlf: 39 17 99 44

Fax: 39 20 89 48

email: sek@dkuug.dk

Sekretariatet er åbent:

Mandag-fredag

kl. 9.00-17.00

Direktør:

Bo Folkmann

Redaktion:

Hans Arne Niclasen

(ansvarshavende)

Gitte D'Arcy

Søren Oskar Jensen

Jacob Bække

Peter Holm

Bo Folkmann

Tryk:

Palino Print

Annoncer:

Kontakt DKUUGs
sekretariat

Oplag:

1500 eksemplarer

Artikler m.v. i DKUUG-Nyt
er ikke nødvendigvis i
overensstemmelse med
redaktionens eller
DKUUGs bestyrelses
synspunkter. Eftertryk i
uddrag med
kildeangivelse er tilladt.

Deadline:

Deadline for næste
nummer nr. 115 er
fredag d. 20. juni 1999

Medlem af Dansk
Fagpresse

DKUUG-Nyt

ISSN 1395-1440

Aktivitetskalender

Juni:

- 03.: Klub København:
KDE m. Kalle Dahlheimer
- 05.: Klub Odense:
KDE m. Kalle Dahlheimer
- 09-11 Netværk Telecom 99
10. TDG's procmail modul
m. Jesper Pedersen - (blackie)
25. Cd brænding
m. Jesper Pedersen - (jews)

Juli:

08. Hyggeaften
20. Hyggeaften

August:

05. Hvad sker der ved Linux boot
m. Jesper Pedersen - (blackie)
17. Make
m. Thorbjørn Ravn Andersen

Se www.dkuug.dk for nærmere oplysninger

Afholdte aktiviteter**Januar:**

24. Klub Fyn (FLUG)
- Eric Raymond-foredrag
24. Klub København
- Eric Raymond-foredrag
26. Linux-seminar

Februar:

04. Klub Odense
- Installation af Linux
- 09-12. Konference
- Nordic EurOpen/Usenix
18. Klub Odense:
Opsætning efter installation
23. Klub København: DNS & BIND
25. XML-seminar

Marts:

04. Klub Odense:
Shellscripts og CVS
09. Windows Refund Day
17. Klub København (ekstra):
Harddiske m. Thomas Gemal,
Quantum Corp.
18. Klub Odense: Linux som server
21. Klub Århus: European Linux
Yearbook (ELY)
30. Klub København: Intranet

April:

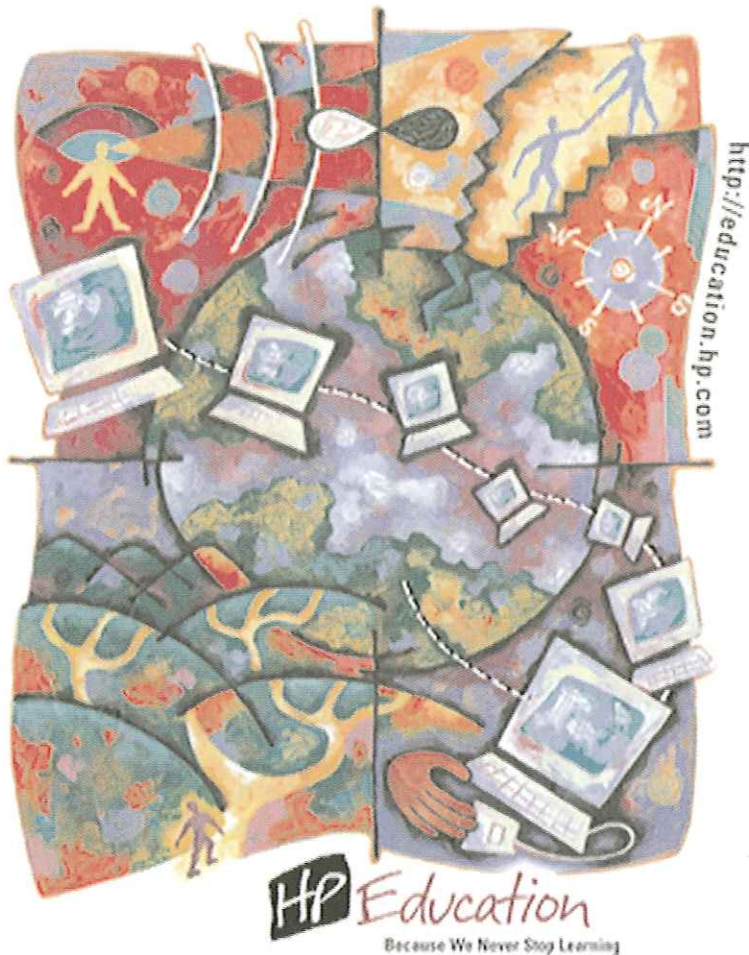
01. Klub Odense:
Opsætning af serverpakker
og „The Dotfile Generator“
08. Seminar:
Linux - et reelt alternativ
09. DNS & sikkerhed m. Cricket Liu
15. Klub Odense: Emacs
20. IP Telefoni deminar
27. Klub København: Emacs
27. Klub Odense: Perl
- 30-02. Konference: Open Networks
- ON99

Maj:

04. Gnome m. Miguel de Icaza
06. Kerne opsætning og X11
m. Jesper Pedersen (jews)
11. Staroffice m. Roar Hylleberg

Juni:

01. The Dotfile Generator
m. Jesper Pedersen - (blackie)

Nyt seminar m. Cricket Liu: DNS & Sikkerhed

Efter den store succes i april kan HP og DKUUG endnu engang præsentere et seminar med DNS & Bind-guruen Cricket Liu. Denne gang vil Cricket bl.a. tale om :

TSIG - security protocol
Building a robust internal DNS structure
Running DNS with a dial-up Internet connection
New Microsoft DNS server

Seminaret afholdes fredag den 11. juni 1999 i Symbion, Fruebjergvej 3, 2100 København Ø kl 9-15.30.

Pris (ekskl. moms): Medlemmer af DKUUG kr. 2440,-
Pris (ekskl. moms): Ikke-medlemmer: kr. 3000,-
Pris (ekskl. moms): Deltagelse + indiv. medlemskab af DKUUG: kr. 3000,-

Tilmelding på www.dkuug.dk

XML – seminarer

XML: XML er udarbejdet af the World Wide Web Consortium (W3C). XML er en slank udgave af SGML, Standard Generalized Markup Language, som har været en ISO-standard siden 1986. XML har til formål at understøtte udveksling af dokumenter og data på Internettet. Arbejdet med XML blev igangsat som supplement til og tildels erstatning for HTML, HyperText Markup Language. XML Europe'99 - konferencen i Granda, 26. - 30. april 1999, som havde 87 indlæg og 39 udstillere, bidrager med stof til præsentationen af status og fremtidsudsigter, værktøjer, teknikker og løsninger.

Beskrivelse: D-seminaret handler om XML-dokumenters opbygning, strukturer og definitioner, og om deres fremvisning ved hjælp af XSL, Extensible Stylesheet Language. Desuden sammenlignes XML med HTML.

E-seminaret handler om standard-anvendelserne (RDF, MathML m.fl.) og om de mere specifikke anvendelser og giver mange eksempler på løsninger, som vedrører dataudveksling, dataindsamling, datapræsentation, databaseudnyttelse og integrering af applikationer.

F-seminaret handler om konstruktion af XML-anvendelser med software-værktøjer, herunder parsere med hændelsesdrevet behandling og med objekt-orienteret behandling. Java-kendskab forudsættes.

Seminarerne præsenteres af datalog Gert Schmeltz Pedersen, som har erhvervsmæssig edb-erfaring siden 1973 som programmør, systemdesigner, projektleder og underviser. Tidligere udgaver af seminarerne blev afholdt i december 1998 og februar 1999.

Tid:	Den 15. juni 1999 kl. 9.00 - 17.00. D-seminaret kl. 9.00 - 10.40 E-seminaret kl. 11.00 - 15.00 F-seminaret kl. 15.20 - 17.00	Pris:	2.400 kr. + moms, 1.920 kr. + moms for DKUUG-medlemmer D-seminaret alene: 600 / 480 kr. + moms E-seminaret alene: 1200 / 960 kr. + moms F-seminaret alene: 600 / 480 kr. + moms Priserne inkluderer kopier og forplejning/frokost i pauser..
Sted:	Symbion, Fruebjergvej 3, 2100 København Ø.		

Web-Informatik.dk ApS

Tilmelding på www.dkuug.dk

Fruebjergvej 3, 2100 København Ø

Yderligere oplysninger hos Web-informatik: tlf. 39179811, web-informatik@symbion.dk, www.web-informatik.dk

SUPERUSERS

**BESTIL VORT NYE 272-SIDERS
KURSUSKATALOG!**

SuperUsers a/s

SuperUsers a/s, en 100% dansk virksomhed med ca. 35 medarbejdere, har mange års erfaring inden for åbne netværk, operativsystemer og programmeringssprog:

- UNIX, Windows NT/ 98/CE, NetWare
- Internet/Intranet baseret på TCP/IP
- C/C++ /Java/Perl/ActiveX/HTML/CGI
- ORACLE og andre åbne databaser

SuperUsers a/s leverer viden og løsninger i form af undervisning og konsulenttjenester inden for systemnære områder:

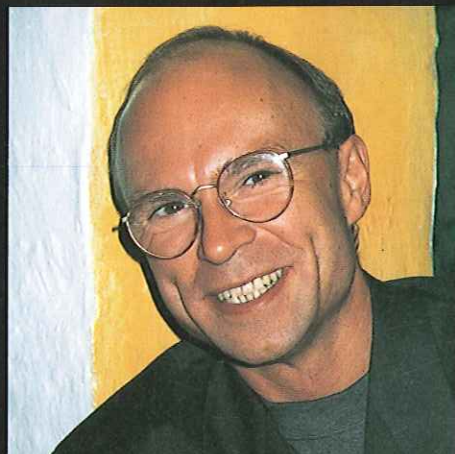
- System Drift
- System Support
- System Management
- System Integration
- System Udvikling

Her ses SuperUsers anno 1999 i rokokostemning på gamle Karlebogaard.

SuperUsers a/s

Karlebogaard · Karlebovej 91 · DK-3400 Hillerød
Tel.: +45 48 28 07 06 · Fax: +45 48 28 07 05
Giro 458-2764 · E-mail: super@superusers.dk
URL <http://www.superusers.dk>

Brian Eberhardt, Direktør

Kurser

Åbne kurser: SuperUsers a/s afholder løbende ca. 115 forskellige kurser inden for internet, åbne netværk, operativsystemer og programmeringssprog.

Specialkurser: Derudover tilbyder vi at afholde kurser tilpasset efter kundens individuelle ønsker. Ved at plukke dele af eksisterende kurser og sammensætte disse, kan næsten ethvert behov opfyldes.

Kursusforløb: Vi hjælper gerne med at vurdere og sammensætte flere kurser, således at der opnås et sammenhængende forløb.

SuperUsers a/s er:

- Sylvan Prometric Testcenter og tilbyder/afholder tests, som fører frem til følgende certificeringer:
Microsoft: MCP, MCSE og MSCD
Novell: CNA, CNE og Master CNE.
- Microsoft Certified Technical Education Center (CTEC)
- Novell Authorized Education Center (NAEC).

Konsulenttjenester

SuperUsers a/s har konsulenter indenfor:

- Drift: Support og konfiguration
- Udvikling: Analyse, design, programmering og test

Faste opgaver: Konsulenter til udførelse og styring af drift i større installationer.

Tilkald: Et af specialerne er udrykning med sekunders varsel til hasteopgaver - ofte opgaver, hvor andre har givet op.

Telefontilbud: Endelig tilbyder vi pakkeløsninger inden for "online support".